

طرح تدوین دایره‌المعارف پزشکی اسلامی ایران

مجمری: دکتر محمدرضا شمس اردکانی	گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال شروع: ۱۳۸۴	سال پایان: ۱۳۸۵

دایره‌المعارف پزشکی اسلامی ایران

مجمری: دکتر فریبرز معطر	گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال شروع: ۱۳۸۵	سال پایان: ۱۳۸۵

دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران در سال ۱۳۸۶

مجمری: دکتر فریبرز معطر	گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال شروع: ۱۳۸۶	سال پایان: ۱۳۸۶

دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران در سال ۱۳۸۷

مجمری: دکتر فریبرز معطر	گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال شروع: ۱۳۸۷	سال پایان: ۱۳۸۷

دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران در سال ۱۳۸۸

مجمری: دکتر فریبرز معطر	گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال شروع: ۱۳۸۸	سال پایان: ۱۳۸۸

دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران در سال ۱۳۸۹

مجمری: دکتر فریبرز معطر	گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال شروع: ۱۳۸۹	سال پایان: ۱۳۸۹

تدوین دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران (جلد دوم)

مجری: دکتر محمود مصدق
سال شروع: ۱۳۹۰
گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۱

تدوین دائره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۱
گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۱

تدوین دائره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۱
گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۱

تدوین دائره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران - جلد دوم، قسمت دوم

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۲
گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۳

ادامه فعالیت‌های طرح دائره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران،
انتشار جلد دوم و آماده‌سازی بخشی از جلد سوم

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۳
گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۴

ادامه فعالیت‌های طرح دائره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران،
آماده‌سازی و انتشار بخشی از جلد سوم

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۴
گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۴

آماده‌سازی جلد سوم تدوین دائره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران

گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۴

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۴

دائرةالمعارف پزشکی اسلام و ایران، انتشار بخشی از جلد چهارم

گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۵

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۴

فعالیت‌های دائرةالمعارف پزشکی اسلام و ایران در سال ۱۳۹۵: انتشار جلد ۳ و آماده‌سازی بخشی از جلد ۴

گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۵

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۵

فعالیت‌های دائرةالمعارف پزشکی اسلام و ایران در نیمه دوم سال ۱۳۹۷، آماده‌سازی بخش دوم از جلد چهارم این کتاب

گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۷

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۷

آماده سازی بخشی از جلد چهارم دائرةالمعارف پزشکی اسلام و ایران

گروه: حکمت، طب سنتی و طب دوران تمدن اسلامی
سال پایان: ۱۳۹۷

مجری: فرید قاسملو
سال شروع: ۱۳۹۷

چکیده

مقدمه

بی‌تردید دانش پزشکی از اهمیت و عزتی کم‌نظیر در عالم اسلام برخوردار است و سابقه وجود پزشکی در کشورهای که بعداً به جرگه کشورهای اسلامی درآمدند، در حوزه تمدن اسلام، سابقه پزشکی، سابقه‌ای در حدود دین اسلام دارد و در سرزمین‌های اسلامی میراث گران‌بهایی پدید آورده است؛ میراثی که باید در زمینه‌های گوناگون به مسلمانان و در سطح بزرگ‌تر به نوع بشر معرفی شود.

در راستای انجام این مهم فرهنگستان علوم پزشکی انتشار یک دوره دایره‌المعارف چند جلدی را با موضوع معرفی دانش پزشکی اسلام و ایران در زمره اهداف خود قرار داده است.

روش‌شناسی

جستجو در منابع موجود، سفارش و جمع‌آوری مقالات از مراکز و سازمان‌های مختلف، آماده‌سازی، ترجمه، تألیف، ویرایش، عملیات فنی برای امتیازدهی یا وزن‌دهی مقالات و یکسان‌سازی شکل و ساختار همه مقالات دانشنامه، جمع‌آوری و ساماندهی منابع به‌دست‌آمده در کتابخانه طرح دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران، جمع‌آوری تصاویر مرتبط با دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران از جمله اقدامات انجام‌شده در این طرح است که ابتدا با نظر اساتید برجسته و اعضای گروه طب اسلامی و طب سنتی روش انتخاب مقالات و به‌طور کلی نقشه راه در شیوه‌نامه به‌طور کامل شرح داده شده است.

یافته‌ها

روش انتخاب مقالات و به‌طور کلی نقشه راه با عنوان «شیوه‌نامه دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران» تدوین و چاپ شده است که چگونگی تهیه مقالات و یا مدخل‌های تعیین‌شده را بیان می‌کند و دستورالعمل کاملی برای مدخل‌ها است. مدخل‌های این دانشنامه در نه دسته تقسیم‌بندی شده است و تحت عنوان «مدخل‌نامه دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران» به چاپ رسیده است. مدخل‌ها چشم‌انداز اصلی تهیه مقالات دایره‌المعارف را تشکیل می‌دهند. همچنین تصاویر دایره‌المعارف در کتابی تحت عنوان «گزیده تصاویر پزشکی دوره اسلامی» به‌عنوان بانک اطلاعاتی تصاویر منتشر شده است که یکی از زیرساخت‌های دایره‌المعارف حاضر محسوب می‌شود.

نتیجه اصلی این پژوهش علاوه بر موارد فوق تا این تاریخ یک جلد دایره‌المعارف الفبایی با عنوان «دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران» است که جلد دوم آن زیر چاپ بوده و به‌زودی جلد سوم آن نیز تکمیل و ارائه می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

در حال حاضر مهم‌ترین دغدغه گروه پدیدآورنده «دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران» انتشار باقی مجلدات این دانشنامه و نهایی‌سازی ویرایش یکم این کتاب است. انتشار ویرایش اول این دانشنامه به‌صورت نرم‌افزار، ترجمه و ویرایش اول به زبان‌های عربی و انگلیسی و اقدام به تهیه ویرایش‌های بعدی این کتاب، از جمله برنامه‌ریزی‌های آینده دبیرخانه «دایره‌المعارف پزشکی اسلام و ایران» به شمار می‌آید.

کلیدواژه: دایره‌المعارف پزشکی، طب سنتی، طب اسلامی، طب ایرانی، فرهنگستان علوم پزشکی.